

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

480 π. Χ. Λαμβάνει χώρα η Ναυμαχία της Σαλαμίνας, κατά μία εκδοχή. Ο Αθηναϊκός στόλος υπό τον Θεμιστοκλή συντρίβει το Περσικό Στόλο του Ξέρξη.

1829 Ιδρύεται η Μητροπολιτική Αστυνομία του Λονδίνου, γνωστή ως Σκότλαντ Γαρντ.

1922 Ο Γεώργιος Β' ανακηρύσσεται βασιλιάς των Ελλήνων, μετά την παραίτηση του Κωνσταντίνου Α'.

1941 30.000 Εβραίοι της Σοβιετικής Ένωσης και άλλοι ανεπιθύμητοι εκτελούνται στο φαράγγι Μπάμπι Γιαρ του Κιέβου, με διαταγή του Χίμλερ. Ο Ντμίτρι Σοστακόβιτς τους αφιερώνει το πρώτο μέρος της Συμφωνίας αρ. 13, γνωστής και ως Μπάμπι Γιαρ.

1943 Ομαδική εκτέλεση των 49 Προκρίτων της Παραμυθιάς από Τσάμηδες, αφού διατάχθηκαν να σκάψουν μόνοι τους τον τάφο τους.

1979 Οι Police ανεβαίνουν στο Νο1 του αγγλικού πίνακα επιτυχιών με το τραγούδι του Message In A Bottle.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1547 Μιγκέλ Ντε Θερβάντες, ισπανός συγγραφέας. («Δον Κιχώτης»)

1571 Μικελάντζελο Μερίζι ντα Καραβάτζιο, διακεκριμένος ιταλός ζωγράφος του μπαρόκ.

1899 Λάζλο Μπίρο, ουγγρουαργεντίνος δημοσιογράφος, εφευρέτης του στυλό διαρκείας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1902 Εμίλ Ζολά, ο σημαντικότερος συγγραφέας της γαλλικής νατουραλιστικής σχολής κι ένας από τους μεγαλύτερους κριτικούς τέχνης. Συντάκτης του «Κατηγορώ».

1913 Ρούντολφ Ντίζελ, γερμανός μηχανικός, εφευρέτης της μηχανής εσωτερικής καύσης που πήρε το όνομά του.

Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας

Ονομαστή ναυμαχία της αρχαιότητας, που διεξήχθη στις 28 ή 29 Σεπτεμβρίου του 480 π.Χ. (υπάρχει και η εκδοχή της 22ας Σεπτεμβρίου) στο στενό της Σαλαμίνας, κατά την οποία οι Έλληνες, με μικρές δυνάμεις, αλλά με άριστη τακτική, κατατρόπωσαν τον πανίσχυρο στόλο των Περσών.

Μετά την πτώση των Θερμοπυλών, οι Πέρσες του Ξέρξη προχώρησαν προς την Αθήνα, την οποία κατέλαβαν εύκολα, γιατί οι Αθηναίοι την είχαν εγκαταλείψει. Είχαν πάρει χρησμό από το μαντείο των Δελφών, πως μόνο «τα ξύλινα τείχη» θα τους έσωζαν και τέτοια θεώρησαν τα καράβια τους, στα οποία και κατέφυγαν. Μερικοί μόνο γέροντες, μη θέλοντας να ακούσουν τον Θεμιστοκλή ότι τα «ξύλινα τείχη» ήταν τα καράβια, έμειναν στην Αθήνα, κλείστηκαν στην Ακρόπολη κι έφτιαξαν γύρω πραγματικά ξύλινα τείχη. Όπως ήταν επόμενο, όταν έφθασαν οι Πέρσες, τούς σκότωσαν κι έκαψαν την Αθήνα. Σχεδόν με την είσοδο των Περσών στην Αθήνα, αγκυροβόλησε στον όρμο του Φαλήρου και ο περσικός στόλος, έχοντας παραπλεύσει την Εύβοια και το Σούνιο.

Οι Αθηναίοι, αφού μετέφεραν τα γυναικόπαιδα για περισσότερη ασφάλεια στην Αίγινα, μπήκαν στα καράβια τους και προετοιμάστηκαν για την αναμέτρηση με τους Πέρσες. Το πολεμικό συμβούλιο των Ελλήνων, που έγινε στη Σαλαμίνα, υπήρξε θυελλώδες. Ο Σπαρτιάτης Ευρυβιάδης πρότεινε να δοθεί η ναυμαχία στον Ισθμό της Κορίνθου, με κυριότερο επιχειρήμα ότι σε περίπτωση αποτυχίας θα μπορούσαν να καταφύγουν στο εσωτερικό της Πελοποννήσου και να συνεχίσουν από εκεί τον αγώνα. Μαζί του συντάχθηκαν και οι Κορίνθι-

οι. Ο Αθηναίος Θεμιστοκλής επέμενε να γίνει η ναυμαχία στη Σαλαμίνα και μαζί του συντάχθηκαν οι Μεγαρείς και οι Αιγινήτες. Πίστευε ότι εάν οι μικρές ελληνικές δυνάμεις αγωνίζονταν σε ανοιχτή θάλασσα με τον τεράστιο σε όγκο περσικό στόλο δεν είχαν καμία ελπίδα νίκης, ενώ αντίθετα ήταν ιδανικό μέρος για τη ναυμαχία το στενό της Σαλαμίνας, όπου τα πολυάριθμα περσικά πλοία δεν θα μπορούσαν να αναπτυχθούν.

Κατά τη διάρκεια του συμβουλίου, η ένταση ξεπέρασε τα όρια και μεταξύ των αρχηγών των Ελλήνων ανταλλάχθηκαν βαριές εκφράσεις. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι ο Κορίνθιος στρατηγός Αδείμαντος ειρωνεύτηκε τον Θεμιστοκλή, λέγοντάς του ότι δεν έχει πια πατρίδα, γιατί την Αθήνα την είχαν κυριεύσει οι Πέρσες. Ο Θεμιστοκλής, όμως, του απάντησε περήφανα: «εστίν ημίν πατρίς αι διακόσια νῆες πεπληρωμέναι», γιατί από τα τριακόσια ελληνικά πλοία, τα διακόσια ήταν αθηναϊκά. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, σε μια στιγμή έντασης, ο Σπαρτιάτης Ευρυβιάδης σήκωσε τη ράβδο του για να χτυπήσει τον Θεμιστοκλή. Εκείνος, τότε, ατάραχος τον αποστόμωσε με το περίφημο: «Πάταξον μεν, άκουσον δε».

Ο Ευρυβιάδης μπορεί να ήταν τυπικά ο αρχηγός των ελληνικών δυνάμεων, αλλά ο Θεμιστοκλής ήταν ο ιθύνων νους της επιχείρησης. Για να επιταχύνει τη ναυμαχία μεταχειρίστηκε το εξής τέχνασμα: Έστειλε κρυφά στους Πέρσες τον παιδαγωγό του Σίκινο να τους πει ότι δήθεν οι Έλληνες ετοιμάζονται να φύγουν από τη Σαλαμίνα κι αν θέλουν να τους νικήσουν να τρέξουν να τους προλάβουν. Ο Ξέρξης έπεσε στην παγίδα και διέταξε να κυκλώσουν τον ελληνικό στόλο και να αποκλείσουν τη δίοδο υποχώρησής του προς τον Ισθμό

της Κορίνθου.

Οι Πέρσες παρέταξαν γύρω στα 1.200 πολεμικά πλοία, αν και νεώτερες πηγές τα υπολογίζουν από 600 έως 800, ενώ οι Έλληνες περίπου 371 τριήρεις, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο. Την αυγή της 28ης ή 29ης Σεπτεμβρίου του 480 π.Χ. οι δύο στόλοι βρέθηκαν ο ένας απέναντι στον άλλο, έτοιμοι για ναυμαχία. Ο Ξέρξης, βέβαιος για τη νίκη του, καθόταν σε χρυσό θρόνο πάνω στο όρος Αιγάλεω, για να απολαύσει το πολεμικό θέαμα. Πρώτοι όρμησαν οι Έλληνες, ψάλλοντας τον παιάνα: «Ω παίδες Ελλήνων ίτε, ελευθερούτε, πατρίδα, ελευθερούτε δε παίδας, γυναίκας, θεών τε πατρώνων έδη, θήκας τε προγόνων· νυν υπέρ πάντων αγών». Αρχισε, τότε, ένας αγώνας άγριος, σκληρός και φοβερός. Τα πολεμικά τραγούδια των Ελλήνων, οι σάλπιγγες, οι πολεμικές κραυγές, οι κρότοι από τα τρομερά έμβολα, οι φωτιές που πετούσαν οι Έλληνες στα περσικά καράβια, οι καπνοί, αλλά προπάντων η ναυτική τέχνη, η παλικαριά και η γεννασιότητα των Αθηναίων και των Αιγινήτων κατατρόμαξαν τους Πέρσες και τους συμμάχους τους Φοίνικες. Μέχρι το μεσημέρι, η νίκη άρχισε να γέρνει προς τη μεριά των Ελλήνων.

Η μάχη συνεχίστηκε όλη την ημέρα, ώσπου το βράδυ η θάλασσα ήταν γεμάτη από ξύλα και περσικά κορμιά. Οι Πέρσες είχαν νικηθεί. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης αναφέρει ότι οι Πέρσες έχασαν 200 πλοία και οι Έλληνες 40. Ο Ξέρξης, ντροπιασμένος από την ήττα, κατέφυγε με τα υπολείμματα του στόλου του στον Ελλήσποντο. Στην Ελλάδα παρέμεινε ο στρατηγός του Μαρδόνιος με 300.000 άνδρες για τη συνέχιση του αγώνα. Οι Πέρσες δεν είχαν πει ακόμα την τελευταία τους λέξη.

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασιλή

ΤΟ ΒΗΜΑ

Τι σημαίνει η υπόθεση της Συρίας για την Ελλάδα

Η ανθρωπιστική τραγωδία την οποία ζουν τόσο αθώοι άνθρωποι που ξεριζώθηκαν από τα σπίτια τους και, όταν δεν πνίγονται στα νερά του Αιγαίου, αναζητούν από το μηδέν μία νέα αρχή φτάνοντας περπατώντας στη δυτική Ευρώπη αποτελεί ντροπή για την εποχή μας, για την Ευρώπη, για τον κόσμο.

Όμως, αυτό ήταν, είναι και, δυστυχώς, θα είναι πάντα η διεθνής πολιτική: μία αρένα στην οποία όταν μπουν μπροστά οι επιδιώξεις των μεγάλων, οι μικροί μπορεί να λιώσουν.

Η Ελλάδα έγινε, για μία ακόμα φορά, το πέρασμα όλων αυτών των ανθρώπων προς τη Δύση. Με αυτή την τραγωδία, οι μεγάλες πρωτεύουσες της Ευρώπης αντιλαμβάνονται πλέον κάτι στο οποίο επί τόσα χρόνια έκαναν τα στραβά μάτια: ότι η Ελλάδα αποτελεί το

σύνορο της Δύσης με την πιο ασταθή και επικίνδυνη περιοχή του κόσμου. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό δεδομένο. Εκείνο που δεν είναι όμως δεδομένο, είναι το πώς θα κινηθούν οι μεγάλοι της Ευρώπης μετά από αυτή τη διαπίστωση.

Για παράδειγμα, δεν μπορεί παρά να προκαλεί μέγιστη ανησυχία ο τρόπος με τον οποίο η Γερμανίδα καγκελάριος Μέρκελ ζητά σήμερα μια ασαφούς τύπου εμπλοκή της Τουρκίας στο «πέραςμα του Αιγαίου».

Τι εννοεί; Πιθανότατα, ούτε κι η ίδια ξέρει. Όμως, εμείς πρέπει να ξέρουμε. Και πρέπει να ξέρουμε ταυτόχρονα και τι θέλουμε αλλά και τι δεν θέλουμε από όλη αυτή τη φοβερή υπόθεση. Δεν θέλουμε λοιπόν, σε καμία περίπτωση, ούτε να λειτουργήσει εις βάρος μας η αναστολή της Συνθήκης Σένγκεν, αλλά ούτε και να

βρεθεί μέσα από αυτή την ανθρωπιστική τραγωδία η Τουρκία σε θέση να συναποφασίζει με την «Ευρώπη» χωρίς την Ελλάδα, ή, ακόμα χειρότερα, εις βάρος της. Θέλουμε όμως να αξιοποιήσουμε όλη αυτή την νέα πραγματικότητα προκειμένου να πειστούν οι εταίροι μας ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να παραμείνει γονατισμένη, καθώς ο ρόλος της ως νοτιοανατολικού συνόρου της Ευρώπης είναι σήμερα περισσότερο καθοριστικός από ποτέ. Θέλουμε λοιπόν να αντιληφθούν ότι ήρθε η ώρα να δουν τα πράγματα πιο ισορροπημένα και ως προς την πίεση που ασκούν στη χώρα, αλλά και στη στήριξή τους στα σύνορά μας.

Αλλά πρέπει να είναι η δική τους στήριξη. Της Ευρώπης. Και όχι κάποιου άλλου που βλέπει στα ελληνικά σύνορα κάτι εντελώς διαφορετικό...